

De Minister van Justitie en Veiligheid
Prof. mr. F.B.J. Grapperhaus
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Datum
14 oktober 2020

Contactpersoon

Onderwerp
Wetsvoorstel strafbaarstelling van voorbereidingshandelingen met het oog op het plegen van seksueel misbruik met kinderen

Geachte heer Grapperhaus,

De Wetenschappelijke Commissie (WeCo) van de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak heeft 23 juli jongstleden kennis genomen van het hierboven genoemde wetsvoorstel inzake de strafbaarstelling van voorbereidingshandelingen met het oog op het plegen van seksueel misbruik met kinderen. Met dit wetsvoorstel beoogt de minister uitvoering te geven aan een motie die de Tweede Kamer eerder in 2020 aannam. Het voorstel beoogt voorbereidingshandelingen van seksueel misbruik met kinderen, zoals omschreven in een aantal zedenmisdrijven die zijn opgenomen in het Wetboek van Strafrecht (Sr), waarbij een persoon van jonger van 16 jaar is betrokken, zelfstandig strafbaar te stellen.

Met dit voorstel wordt een nieuw artikel 240c Sr. in het leven geroepen. De voorgestelde regeling sluit enerzijds aan bij betrekkelijk recent ingevoerde strafbaarstellingen, zoals het bezit van kinderpornografie (art. 240b Sr), verleiding van een minderjarige (art. 248a Sr) en grooming (art. 248^e Sr), en anderszins op de specifieke strafbaarstelling van voorbereiding van andere misdrijven zoals terroristische misdrijven (art. 134a Sr).

De WeCo deelt de mening van de minister dat het strafrecht een onmisbaar en belangrijk sluitstuk is in de aanpak van seksueel misbruik van kinderen. Terecht stelt de regering in de toelichting dat dit “een zeer ernstig verschijnsel [is] met wereldwijde tentakels” en “een van de meest verwoestende vormen van criminaliteit en (...) maatschappelijk onaanvaardbaar” (p. 1 mvt). Het gaat onder meer om het op het “dark web” plaatsen van “pedohandboeken of –handleidingen”. Het voorgestelde misdrijf zou moeten worden bedreigd met maximaal vier jaar gevangenisstraf of een geldboete van de vijfde categorie. Deze sancties zijn gelijk aan die voor het bezit van kinderpornografie.

Volgens de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel zijn de huidige algemene strafbepalingen niet toereikend. In dit verband wordt onder het kopje “Verhouding tot huidig recht” verwezen naar art. 46 Sr (algemene strafbaarstellingen van voorbereidingshandelingen voor misdrijven waarop ten minste acht jaar gevangenisstraf is gesteld). Deze bepaling zal volgens de regering niet van toepassing kunnen zijn “indien gedragingen die wel als ‘voorbereiding’ worden aangemerkt, echter geen betrekking hebben op een seksueel misdrijf waarvoor het wettelijk strafmaximum meer dan acht jaren bedraagt”.

Deze laatste volzin bevat, naar het de WeCo voorkomt, een verschrijving. Genoemd artikel is namelijk van toepassing op *alle* misdrijven – inclusief zedenmisdrijven – die *ten minste* met dat maximum (acht jaar) zijn bedreigd. Heeft de minister bedoeld te zeggen dat niet alle seksuele misdrijven tegen kinderen door artikel 46 Sr worden bestreken? Dat klopt voor de artikelen 247 Sr en 249 Sr waarop “slechts” maximaal zes jaren gevangenisstraf is gesteld. Die zouden, ook volgens de WeCo, zeker moeten worden meegenomen. De WeCo adviseert de memorie toelichting bij het wetsvoorstel op dit punt aan te passen. De overige voorbeelden die de regering noemt (met betrekking tot de artikelen 131 tot en met 134 Sr en art. 240b Sr) kloppen wel.

De beschouwingen over de verhouding tot internationale bepalingen (zoals het Internationale Verdrag inzake de Rechten van het Kind) hebben de instemming van de WeCo. Terecht voorziet het voorstel in een hoger beschermingsniveau dan waarin de richtlijn 2011/93/EU voorziet.

In de memorie van toelichting is onder kopje 5 - “Uitvoering en handhaving” - sprake van het “inzien” van pedo-handleidingen (p. 4). Dat wekt verwarring, omdat in de wettekst “inzien” niet is opgenomen. De WeCo vraagt zich af of de minister van mening is dat inzien reeds onder het bereik van het voorgestelde artikel 240c Sr valt, dan wel alsnog daaronder zou moeten worden gebracht. Dat kan in de praktijk problemen geven. Inzien kan immers ook geschieden in, bijvoorbeeld, het kader van wetenschappelijk of journalistiek onderzoek. De WeCo adviseert de memorie van toelichten en/of het wetsvoorstel op dit punt aan te passen en met elkaar in overeenstemming te brengen, en, mocht ook “inzien” onder de wetsebepaling gaan vallen, te verduidelijken waarom dat noodzakelijk is en hoever de strafbepaling dan strekt.

Een andere vraag is of het in het bezit hebben van een publicatie als *De 120 dagen van Sodom* van markies de Sade (momenteel in vrijwel alle boekhandels verkrijgbaar) onder de bepaling zou vallen. Ook in dit geval zal strafbaarheid niet zijn beoogd, maar op grond van de voorgestelde wettekst is dat niet evident. De WeCo adviseert de minister aan deze en dergelijke vragen in de toelichting nader aandacht te besteden, en het wetsvoorstel op dit punt eventueel aan te scherpen. Daarbij zou gedacht kunnen worden aan het formuleren van een of meer uitzonderingscategorieën of het introduceren van een ontheffingsmogelijkheid.

De WeCo wacht ten slotte met belangstelling op de voorstellen die de minister in de memorie van toelichting aankondigt (p. 3) om dit voorstel te zijner tijd in lijn te brengen met de komende wetgeving tot modernisering van de huidige wetgeving inzake seksuele misdrijven (zie voorontwerp mei 2020).

De Wetenschappelijke Commissie van de NVvR,

voorzitter a.i.